

8. svibnja 2018., 24 sata, upit vezan uz krađu ortopedskih pomagala

Upit novinara:

„Poštovana,

radimo temu o krađama ortopedskih pomagala, među kojima i invalidskih kolica, prijeko potrebnih invalidima kako bi se kretali. Zanima nas jeste li imali pritužbe invalida kojima su ukrali invalidska kolica ili neko drugo prijeko potrebno ortopedsko pomagalo? Koliko je ova pojava, prema informacijama Vašeg ureda, raširena te ima li slučajeva da policija pronađe invalidska kolica? Postoji li "crno tržište" invalidskih kolica te gdje bi mogla završavati ukradena invalidska kolica?“

Odgovor pravobraniteljice:

„Poštovana,

Nisu nam poznati slučajevi otuđenja odnosno krađe invalidskih kolica ili drugih pomagala i voljela bih da nam se jave osobe koje su imale slična iskustva. Budući da se invalidska kolica, odnosno drugo ortopedsko pomagalo koje je na listi ortopedskih pomagala odobravaju na preporuku liječnika specijaliste na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranja, ona bi trebala biti dostupna osobi za koju je utvrđena medicinska indikacija. Osim toga, postoji nekoliko posudionica ortopedskih pomagala kao i udruga i ustanova koje osiguravaju ortopedska pomagala u slučajevima kada se ista ne mogu osigurati na teret sredstava HZZO. Nemamo saznanja da postoji „crno tržište“ ortopedskih pomagala, ali su nam poznati slučajevi da obitelj prodaje ili ustupa ortopedska pomagala nakon smrti člana osobe s invaliditetom“.

ALZHEIMEROVA BOLEST I DRUGE DEMENCIJE – prava bolesnika

Datum: utorak, 01.05.

Urednica: Mirela Micek

NAJAVA EMISIJE: U Hrvatskoj od nekog oblika demencije pretpostavlja se boluje oko 85.000 ljudi, službenog registra broja oboljelih nemamo. Alzheimerova bolest zahvati svaku desetu osobu stariju od 65 godina, a sve češće obolijevaju i sve mlađe osobe. Stigmatizacija oboljelima, upitne metode liječnja, nemogućnost ostvarenja prava, neki su od problema kojima se bavimo u rubrici Imam problem.

GOSTI: SILVIJA DOLOŠIĆ, dipl. pravnik, predsjednica Udruge „Memoria“ Osijek

– **DUPLEX OS 098/661 520**

Don JERKO BAN, predsjednik Savjetodavnog odbora udruge DUSAB, Klub Dubrovnik

– **DUPLEX DU 098/97 68 013**

ANKA SLONJŠAK, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

NAJAVA REPORTAŽE: FILMIĆ: Izvor: Jedan dan a Alzheimerom, autor: Don Jerko Ban TC: 15008_Alzheimer_DJH_IP_Micek

PITANJA:

ANKA SLONJŠAK:

Što može ured pravobraniteljice napraviti po pitanju oboljelih?

- 1. STRATEGIJU NA NACIONALNOJ RAZINI**
- 2. REGISTAR OBOLJELIH**
- 3. PRIZNAVANJE 100-nje INVALIDNOSTI**
- 4. ALZHEIMEROVE CENTRE U SVIM ZUPANIJAMA**
- 5. NACIONALNI TEL. HOTLINE 24/7**

-----
1. CJELODNEVNE boravke pri bolnicama ili Domovima starijih i nemoćnih

2. PROŠIRENE kućne njege 24/7 / Primjer skrbnika koji mora u bolnicu

- stigma i diskriminacija, nemogućnost ostvarenja prava oboljelih od AB jedan su od težih kršenja njihovih ljudskih prava i primjeri diskriminacije..
- bolest je neizlječiva i 100% progresivna. Oboljeli od AB nemaju trajnu invalidsku mirovinu Što se može napraviti? Koliko dugo traju ti procesi inače? (priznavanje 100% invalidnosti)
- problem smještanja bolesnika na Psihijatrijske odjele i domove za starije...
- problem lijekova, pristup i način ophodjenja spram bolesnicima,

SILVIJA DOLOŠIĆ – OS

- stigma i diskriminacija, nemogućnost ostvarenja prava oboljelih od AB jedan su od težih kršenja njihovih ljudskih prava i primjeri diskriminacije
- Bolest je neizlječiva i 100% progresivna. Oboljeli od AB nemaju trajnu invalidsku mirovinu Što se može napraviti? Koliko dugo traju ti procesi inače? (priznavanje 100% invalidnosti)
- Kada osoba može postati skrbnik? (Branko je obolio sa 59, a što ako osoba oboli sa primjerice 40 ...) (Po postavljanju dijagnoze trebali bi se automatski pokrenuti postupak oduzimanja vozačke, ... tko utvrđuje do kada bolesnik može sam donositi odluke i svjesno rješavati sve imovinsko-pravne i vlasničke odnose u obitelji – raspolagati novcem i drugom imovinom. Spona CZS.a i suda, dajemo prijedlog sudu .....)
- Veliki je problem lutanja i odlasci od kuće. Što učiniti? (Tereza je Branka zaključala)...
- Kakva je situacija sa smještajem oboljelih u domove? Oboljele od Alzheimerova kao da nitko ne želi?
- Rasterećenje i pomoć obiteljima pružaju dnevni boravci za oboljele a u OBŽ ne postoji ni jedan dnevni boravak ni ti smještaj za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti a ima 6 500 oboljelih ...Dali ste projektni prijedlog za osnivanje prvog smještajnog odjela za oboljele od Alzheimerove bolesti u Osječko-baranjskoj županiji

-
- **info o gošći:** prva Sveučilišna specijalistica za ljudska prava. 2015. godine, zajedno s doc.primarius.dr.sc. Ljiljanom Radanović Grgurić osniva udruhu "Memoria " Osijek koja djeluje na području OBŽ, a u sklopu podružnice Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest. Autorica prvog multinterdiscipliniranog rada "Ljudska prava oboljelih od Alzheimerove bolesti". Rad osim što pruža

reformu razvoja socijalne politike u Republici Hrvatskoj, također je velika pomoć stručnim djelatnicima, skrbnicima i obitelji koje njeguju oboljelu osobu. Prvi je takav rad u Republici Hrvatskoj.

- Ovom problematikom bavi se kao volonterka u udruzi "Memoria" okupila multidiscipliniran tim koji u svoje slobodno vrijeme educira i pruža psihosocijalnu pomoć obitelji koja njeguje oboljelu osobu, pružamo edukativnu podršku i savjete institucijama kao što je CZS Osijek, KBC Osijek, OB Našice i na raspolaganju smo svim Županijskim domovima.

DON JERKO - DU –

- zašto film... u kojoj fazi izrade, kada ćemo ga moći gledati u javnosti...

- problem smještanja bolesnika na Psihijatrijske odjele i domove za starije....

- problem lijekova, pristup i način ophodjenja spram bolesnicima,

- pomoć i podrška skrbnicima, gdje, što i kako - metode i tehnike kako se izvući iz krize

- Udruga Dusab se bavi problemima skrbnika, obiteljskih njegovatelja, edukacijom stručnog osoblja, u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, putem predavanja...i tiskanim materijalima...Mala udruga volontera od 5 članova, koja nije na proračunu, ni Grada, ni Županije...

- Iz našeg iskustva i nakon redovitih tjednih sastanaka s njegovateljima, koji uključuju, psihoterapiju, tjelovježbe i vježbe disanja, obiteljskog savjetovanja, posjete obiteljima i bolesnicima, u njihovim domovima, shvatili smo od samog početka: Da je metoda IVA, skraćeno za Intergrativna validacija, pristup i način ophodjenja spram bolesnicima, daleko djelotvornija, nego neki nametnuti lijekovi, koji vjerovatno rješavaju samo momentalno stanje bolesnika, ali sa posljedicama...

- Upravo smo završili jednu od takovih, a to je 5 dana tribina, s vrsnom trenericom i predavaticom s 30 godina iskustva u radu s osobama s demencijom iz Svicarske, gđjom Katijanom Harašić, zajedno s nutricionisticom gđjom Anitom Supe, jer prehrana bolesnika igra vrlo važnu ulogu u životu ovih bolesnika, a također i njegovatelja s prve crte..

- Ova metoda o kojoj smo podučavali med. sestre, njegovateljice, i članove obitelji, liječnike opće prakse, čak i sestre u završnim godinama školovanja, pa i srednjoškolce, pokazuje zavidne rezultate, olakšava rad svih, dovodi do boljeg kontakta i razumijevanja bolesnika i bolesti i uveliko smanjuje uporabu farmaceutskih intervencija

- Ovom metodom se služe sve napredne zemlje, počevši od Australije, odakle sam i dosla, pa do Engleske, dakle sve napredne zemlje, koje su se susrele s ovom bolešću daleko prije nas u Hrvatskoj...

- Da se razumijemo, antidementni lijekovi ne postoje, nigdje u svijetu, ako ne znamo pravi uzrok bolesti, ne možemo imati ni adekvatan lijek...a sama bolest je poznata već preko 100 godina...

- Zato se i ne slažemo da REFERENTNI CENTAR u Hrvatskoj bude Psihijatrija, demencija je NEUROLOŠKA bolest mozga, a samo 2% bolesnika treba pomoć psihijataru. (Ako otvorite Filipovićev rječnik i na stranici 277 ćete pronaći da dementan znači LUD, pa odatle valjda članovi obitelji bolesnika odmah traže psihijatrijsku pomoć..koji, da bi pomogli njegovateljima, odmah pripisuju antipsihotičke lijekove, kao Haldol i tome slični, sa na žalost posljedicama sve češćeg padanja, Gynecomastijom i t.zv. Metabolic Syndrome) U Australiji postoji već odavno tzv. HALT Projekt, koji zabranjuje uporabu antipsihotičnih lijekova na oboljele s demencijom.

- Naš savjet jest, da se s prvim znacima promjene ponašanja bolesnika ON odvede Neurologu, koji će nakon neurološkog i fizičkog pregleda i dugim razgovorom s članovima obitelji odrediti terapiju, i po potrebi uputiti i psihologu i psihijatru...UKOLIKO SE USTVRDI DA JE DEMENCIJA, UDRUGA TADA PREUZIMA SKRBNIKE I POMAŽE EDUKACIJOM...